

Rostres sense nom

Javier Matesanz

Són molts els rostres sense nom que habiten la nostra memòria de cinèfils. Molts grans actors de segona línia, mai no de segona línia, que ompliren els nostres somnis cinematogràfics des de l'anonimat. Després ha resultat que es deien Sterling Hayden, Steve Cochran, Robert Cummings, Peter Lorre, Paul Sorvino, Ben Johnson, John Ridgely, Lionel Barrymore o, els que després foren grans protagonistes del cinema negre, Dana Andrews o Edward G. Robinson, entre tants d'altres. Però a mi m'era igual. Jo el que volia era veure'ls a la pantalla. Eren les seves cares el que m'era familiar i em feien sentir les pel·lícules més a prop.

Quan vaig créixer, la curiositat es va dilatar en proporció, igual que la meua capacitat de retenció, i vaig començar a relacionar cares i noms, llinatges amb mèrits, quan allò realment valuós era la seva presència. Aquells gestos coneguts que podien dignificar un film per ells tots sols. Aquells senyors que sortien sempre, sense exigir la glòria de les seves grans interpretacions i que, mentre li donaven la rèplica a l'heroi corresponent, feien gran el gènere i de la pel·lícula un clàssic.

I és que el cinema és un art fet en equip, i tothom sap que una magnífica pel·lícula és la suma d'un important nombre de magnífiques petites parts, que per la seva mida són menys rellevants o deixen de ser imprescindibles. ¿Què hauria estat dels films noir sense aquells "scarface" d'efímera aparició, sense els matons estufats que mai no podien amb en Humphrey, sense els pistolers que mai no encertaven el tret per darrere i morien en silenci a mans de l'heroi als

pocs minuts de la seva aparició? Simplement, el cinema negre no existiria.

Per aquest motiu, alguns dels grans genis del gènere no varen poder resistir la temptació de formar part d'aquesta galeria d'insignes secundaris. De contribuir a la iconografia breu d'una època inoblidable del setè art. Em refereixo, per exemple, a l'Orson Welles de Sed de mal o del Tercer hombre o a l'Edward G. Robinson de Cayo Largo, que encarnaren en aquests films personatges tant o més emblemàtics que altres de caire protagonista desenvolupats al llarg de la seva trajectòria, com

un bon moment. Sempre hi ha llampecs d'inspiració. Hereus directes i dignes dels grans mestres que segueixen, amb els obstacles que la difusió informativa posa avui a l'anonimat, les passes dels grans desconeguts que des de l'ombra arrodonien els films que brillaven al voltant dels rutil·lants James Cagney, Humphrey Bogart i companyia. Quins són aquests? Sí home, com es diuen? Sí... caram, el pinxo dramaturg de Woody Allen, que feia de mafiós a Una història del Bronx i de poli violent a Mullholland Falls. Punyetes! I aquell coix de Sospechosos habituales, el millor film negre recent, que també feia d'assassí a Seven. Fotre,

va passar en moltes ocasions amb els treballs dels esmentats actors amb rostres i sense nom.

Però aquesta tradició, com totes aquelles que el pas dels anys ennobleixen en lloc de rovellar, ha perdurat de manera aïllada, tot i que el cinema negre no viu

com es deia? I aquell altre, petit, nerviós i de dit fàcil i ràpid. El de les fel·lacions de la Sharon Stone..., el que va fer Ojo público. Ah sí!, Chazz Palminteri, Keven Spacey i Joe Pesci. Però que importa el nom si són secundaris de primera. ♦

Glen Ford:

- Segons les estadístiques, al món hi ha més dones que cap altra cosa, llevat d'insectes.
a *Gilda*, 1946